

ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

М А Т Е Р І А Л И
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ФІЛОЛОГІЯ ПОЧАТКУ ХХІ СТОРІЧЧЯ:
ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО»**

2–3 квітня 2021 р.

Видавний дім
«Гельветика»
2021

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Казарін Володимир Павлович (Голова) – в. о. ректора Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філологічних наук, професор;

Іщенко Наталія Анатоліївна (Співголова) – проректор з науково-педагогічної діяльності та інноваційного розвитку Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філологічних наук, професор;

Свеницька Еліна Михайлівна – професор кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філологічних наук, професор;

Кузьміна Світлана Леонідівна – директор Інституту філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, доктор філософських наук, доцент;

Сеітяг'яєва Таміла Решатівна – доцент кафедри зарубіжної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук;

Семенець Ольга Сергіївна (Секретар) – завідувач кафедри зарубіжної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук;

Попова Олена Анатоліївна – завідувач кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат педагогічних наук, доцент;

Бессараб Олександр Володимирович – в. о. завідувача кафедри східної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук;

Куш Наталія Валеріївна – доцент кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук, доцент;

Дрига Ірина Миколаївна – доцент кафедри східної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат філологічних наук, доцент;

Гнєдкова Олена Геннадіївна – доцент кафедри зарубіжної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, кандидат педагогічних наук, доцент.

Філологія початку ХХІ сторіччя: традиції та новаторство :

Ф54 матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 2–3 квітня 2021 р. – Київ : Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2021. – 192 с.

ISBN 978-966-992-502-2

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на міжнародну науково-практичну конференцію «Філологія початку ХХІ сторіччя: традиції та новаторство», яка відбулася на базі Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського 2–3 квітня 2021 р.

УДК 80“20”(063)

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА

Гандзюк О. М.

Специфіка прислівника в романі Агатангела Кримського
«Андрій Лаговський» 9

Козловська Д. В.

Протооніми власних назв сакральної сфери текстів збірки В. Стуса
«Зимові дерева» 13

Колесник Р. Д.

Стилістичні функції контекстуальних антонімів
у романі Л. Костенко «Записки українського самашедшого» 16

Корольова В. В.

Мовний андроцентризм сучасного поетичного дискурсу
(на матеріалі збірки Івана Малковича «Подорожник») 19

Кулієва І. В.

Виховання моральних якостей дошкільного віку
за творами Лесі Українки 21

Миронюк Ю. В.

Етимологічні параметри менюонімів 22

Музика Т. Є.

Антропологічні виміри прози Василя Барки як об'єкт
літературознавчих студій 24

Сахарова О. В.

Функціональні різновиди ремарок у драматургічному тексті
(на матеріалі української драматургії кінця ХХ –
початку ХХІ століття) 28

Стасик М. В., Стасик М. А.

Хронотоп порога у трилогії Уласа Самчука «Ост» 32

Хом'як Т. В.

Поліпроблемність роману С. Талан «Де живе свобода» 34

Чередник Д. О.

Поетія Леся Белея «Батькові»: особливості інтерпретації 39

НАПРЯМ 2. КРИМСЬКОТАТАРСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА

Московська О. Г.

Методика викладання кримськотатарської мови дітям дошкільного віку..... 42

Сірик Г. В.

Висвітлення історичних подій в Криму в першій частині роману «Алім Азамат-оглу» 44

Собченко Є. І.

Компаративний аналіз оповідання А. С. Айвазова «Де ти, матусю?» та поеми Т. Г. Шевченка «Катерина» 48

НАПРЯМ 3. ПРОБЛЕМИ СХІДНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Гванцеладзе А. М.

Семантика відмінності функціонально-семантичного поля компаративності в турецькій мові..... 51

Колега Ю. Р.

Семантика фразеологізмів з концептом «ОКО» в сучасній турецькій мові 55

Кравченко А. В.

Реалії та стійкі словосполучення в турецькому перекладі української народної казки..... 57

Лавренчук М. А.

Суфікси та їх функція у формуванні конотативних значень іменників у китайській мові 61

Стоєцький О. С.

Ібн-Туфайль – визначний представник арабо-мусульманської літературно-філософської думки..... 64

Титарук Ю. І.

Метаморфози Трабзона в сучасній турецькій поезії..... 68

НАПРЯМ 4. РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Бобер Н. М.

Конкорданс фразеологічних одиниць на позначення емоційних станів в Британському національному корпусі текстів 73

Гурай Л. П.	
Структурно-семантичні особливості латинської хірургічної термінології	75
Гурай Л. П.	
Міжмовна інтерференція та шляхи її подолання	78
Давидова Т. В.	
Домінантні антиконцепти вікторіанської доби	80
Дейчаківська О. В.	
До питання про класифікацію англійських прикметників	82
Ковальчук О. В.	
Стильові риси німецького аграрного дискурсу	85
Луньова Т. В.	
Конструювання концепту « <i>ТЛЕСНИЙ ПРОСТИР</i> » як засобу екфразису й метаекфразису в есе Джона Берджера про Рембрандта: лінгвокогнітивний і когнітивно-поетологічний аналіз	89
Матковська М. В.	
Семантичний простір текстів Джеймса Джойса	93
Reshetar O. V.	
Lexical peculiarities of American presidential campaign 2020	97
НАПРЯМ 5. ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО	
Бондаренко Р. В.	
Структурно-семантичні особливості французьких прислів'їв та їхнє відтворення українською мовою	100
Гальченко Д. О.,	
Особливості передачі експресивності у французькому рекламному дискурсі	104
Петрик О. М., Дубровна А. С.	
Адекватність у відтворенні звукообразів поезій І. Буніна	106
Yakovenko O. V.	
Grammatical means of expressing emotions in English discourse	110

НАПРЯМ 6. ЛІТЕРАТУРА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Білоус Н. В.

Пошук кохання у прозовій творчості
Аннетте фон Дросте-Гюльсхоф 114

Василенко М. С.

Творча спадщина аль-Кінді 118

Видрін А. А.

Творчість аль-Мутанаббі як уособлення розквіту
арабської класичної поезії 120

Гані А. А.

Життєвий і творчий шлях Шмуеля Йосефа Агнона 122

Гурдуз А. І.

Принципи фентезійного моделювання в романі С. Кларк
«Джонатан Стрендж і містер Норрелл» 126

Єфімова К. В.

Сюжет «Краси й серця» у поезії Дивану XVIII ст.
(на матеріалі творів Шейха Галіба) 129

Катамин А. Р.

Особливості суфійської культури 133

Малашко Д. Д.

Образ головного героя Тев'є в повісті Шалом-Алейхема
«Тев'є молочар» 135

Потривасва С. І.

Теоретичні аспекти дослідження художньої символіки поетичного
тексту турецького поета XV століття Баки 138

Салюк О. Д.

Особливості та специфіка творчого розвитку Деггані 142

Семейкін Д. І.

Абу Наср Мухаммад ібн Мухаммад ібн Тархан ібн Узлаг
аль-Фарабі – «Другий учитель» середньовічного
мусульманського Сходу 144

Трубіна А. А.

Основні тематико-мотивні лінії в поезії Ахмеда-паші та його внесок
у турецьку літературу XV століття 147

Череповська Ю. В.

Тема любові та страждання в поемі Шеййада Гамзи «Юсуф і Зеліха»: релігійно-філософський аспект 151

НАПРЯМ 7. ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО

Мередь М. Є.

Фразеологічна картина світу як фрагмент мовної картини світу 156

НАПРЯМ 8. МОВА І ЗАСОБИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Іваницька Ю. А.

Особливості побудови іміджу ведучого на сучасному телебаченні 159

Storozhenko L. H.

Methodological aspects of studying media communication as a social phenomenon 163

НАПРЯМ 9. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

Melnyk P. V.

Language as instrument of multicultural development of individual 165

НАПРЯМ 10. ЖУРНАЛІСТИКА

Супрун В. М., Супрун Л. В.

Економічна журналістика в масово-інформаційних потоках України 168

Каразія Л. Т.

Соціальна проблематика на сторінках газети «Вісник» 170

Положай М. В.

Дифузія і гібритизація журналістських жанрів: причини і наслідки 172

НАПРЯМ 11. ЛІНГВОДИДАКТИКА ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Андрєєва О. Ю.

Використання Інтернет-контенту в процесі навчання іноземних мов у контексті дистанційного навчання 177

Kashchuk M. H.

Distance learning of foreign languages – pros and cons 180

Квінт Д. Р.

Використання хмарних технологій Інтернету як інноваційні метод навчання іноземних мов у контексті дистанційного навчання..... 184

Орехова Л. І., Ричка Т. І., Лісовська Р. К.

Відеофільми як засіб формування міжкультурної комунікативної компетенції майбутніх фахівців 186

Фещук А. М.

Застосування платформи NEARPOD у процесі викладання ESP майбутнім фахівцям з прикладної механіки 188

НАПРЯМ 4. РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Бобер Н. М.,

кандидат філологічних наук,

*старший викладач кафедри германської філології Інституту філології
Київського університету імені Бориса Грінченка*

КОНКОРДАНС ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ В БРИТАНСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ КОРПУСІ ТЕКСТІВ

Дослідження засобів вираження емоційної складової мовлення різнотекстових жанрів впродовж тривалого історичного періоду поглиблює наші знання про сучасний стан лексичної системи мови. Такий науковий підхід є на часі не лише з огляду на частотність використання емотивів, зокрема фразових дієслів, в автентичних зразках літературного мовлення, а й в «живому» спілкуванні. Лінгвістичні корпуси можуть допомогти з'ясуванню частотних характеристик окремих фразових дієслів, реалізації їх валентностей, а також і лінгвістичних й екстралінгвістичних особливостей, що робить нашу розвідку актуальною та теоретично значущою.

Метою роботи є дослідження фразових дієслів на позначення емоційних станів, отриманих методом суцільної вибірки із Британського національного корпусу текстів різних жанрів. Для досягнення поставленої мети у тезах передбачається вирішення таких завдань: підсумувати теоретичні розвідки сучасних вітчизняних дослідників у галузі лінгвістики, присвячені фразовим дієсловам; сформулювати конкорданс для фразових дієслів на позначення емоційних станів; здійснити аналіз частоти вживання та прослідкувати за невідповідністю конотативного представлення окремих фразових дієслів на позначення негативних емоцій у Британському національному корпусі текстів.

У сучасній лінгвістиці аналіз семантики фразових дієслів [2, с. 19], особливостей їх вживання [3, с. 110] та функціонування у різних мовних системах [24] набуває дедалі інтенсивнішого опрацювання. Варто одразу відмітити, що фразові дієслова несуть у собі потужне емоційне навантаження. У цьому особливому випадку вони виконують місію не «слова», а «значення», оскільки запрограмовані відтворювати інформацію виходячи з емоційних станів людини. У вітчизняній лінгвістиці

такого роду дослідження висвітлено у низці робіт [1], однак питання аналізу фразово-дієслівних емотивів різних семантичних груп все ж залишається відкритим. Тут одразу уточнимо, що різні покоління дослідників намагалися сформулювати власні (унікальні) підходи до формування критеріїв класифікації емоцій, що ретельно прописано не в одній науковій роботі. Однак, вслід за Бобер Н.М., визнаємо, що «основний базовий їх реєстр/набір є майже однаковим, а головний висновок, який було зроблено у процесі їх вивчення полягав у тому, що кожному з них можна визначити за оцінною шкалою: позитивною або негативною» [1]. Звідси, виходячи з обсягу даної роботи, сформуємо конкорданс для фразових дієслів на позначення емоційних станів та проаналізуємо частотність їх вживання у Британському національному корпусі текстів виходячи з емотивного кластеру – негативні емоції, де в концептуальному просторі переважно виражають емоцію гніву, «яка визначається психологами як базова, тобто універсальна та поширена серед людей незалежно від культурно-маркованих традицій, є доміантною для внутрішнього світу англійців та українців» [5, с. 200]. Концепти ЛЮТЬ, ЗЛІСТЬ, РОЗДРАТОВАНІСТЬ, СЕРДИГІСТЬ, ОБУРЕННЯ утворюють емоційний пласт і формують емоційну основу емоції гніву. Наше завдання – розшукати і виділити фразові дієслова на позначення цих емоцій, а також здійснити їх частотний аналіз.

Визнаємо, що між цими кластерами важко провести чіткі межі, оскільки вони містять, подекуди, маргінальні, приховані, ймовірні семи, власне тому конкорданс добирали з набору негативних емоцій, які можуть репрезентувати різні сторони окреслених концептів. Ми проаналізували близько 345 фразових дієслів та зафіксувала, що, переважно, негативна конотація зникає через двояке тлумачення фразового дієслова у контексті цілого речення. До прикладу, у випадку з фразовим дієсловом *<break down>* яке зустрічається 634 разів у 488 різножанрових текстах (загальною кількістю 98,313,429 слів); частотність складає: 6.45 прикладів на мільйон слів) подибуємо зміну стилістичної тональності від *палаючого сірника* до *емоційного вигорання*, а відтак іде мова про зміну конотативного значення фразового дієслова з негативною конотацією на нейтральну (пор. *Suns, even, burn out; are reborn; Dickinson lit a cigarette, and they watched the match burn out; It's a high-pressure job, and you burn out young*).

Головний висновок, який можна зробити, полягає у тому, що фразові дієслова на позначення негативних емоцій в Британському національному корпусі текстів представляють конотативне значення фразових дієслів у різних площинах. Саме тому, принагідно відзначаємо, що варто розширювати реєстр фразових дієслів на позначення емоцій, продемонструвати механізми дотичності знаків з

різним смисловим наповненням позначення однієї сфери емоцій зі знаками іншої. Оскільки, фразові дієслова служать переконливим свідченням мовного багатства, що зазнає постійних змін, також вважаємо за необхідне проводити подальше дослідження різножанрових текстів через використання інших програм-конкордансів та корпусних технологій.

Список використаних джерел:

1. Бобер Н.М. Мартичне профілювання семантики фразово – дієслівних емотивів у Британському національному корпусі : дис. ... канд. філолог. наук : 10.02.21. Київ, 2020. 228 с.

2. Воробйова О.С. Роль постпозитивного компонента у формуванні семантики англійських фразових дієслів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»*. 2019. Вип. 37. С. 18–23.

3. Ніколаєва Т.М. Особливості вживання фразових дієслів в англійській мові. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2018. Вип. 16. С. 110–17.

Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sdzif_2018_16_14.

4. Самигуллина А.Д. Особенности функционирования фразовых глаголов в британском и американском вариантах английского языка. *Общественные науки*. 2016. № 2. Т. 1. С. 296–279.

5. Трофімова О.В. Фразеологія негативних емоцій в англійській та українській мовах. Лінгвокогнітивні та лінгвокультурологічні дослідження. Т. 1. Донецьк: ДонНУ, 2014. 248 с.

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

«ФІЛОЛОГІЯ ПОЧАТКУ ХХІ СТОРІЧЧЯ:
ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО»

(м. Київ, 2–3 квітня 2021 р.)

Підписано до друку 09.04.2021. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 11,16. Тираж 100. Замовлення № 0521-146.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавничий дім «Гельветика»
65101, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Телефон +38 (048) 709 38 69, +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.